

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

През 2024 г. годишният общ доход средно на лице от домакинство е 12 857 лв. и нараства с 18.5% спрямо 2023 година. За последните десет години (2015 - 2024 г.) общият доход средно на лице от домакинство се увеличава 2.6 пъти.

Таблица 1. Общ доход на лице от домакинство по източници

Източници на доходи	2015		2019		2023		2024	
	лв.	%	лв.	%	лв.	%	лв.	%
Общ доход	4953	100.0	6592	100.0	10846	100.0	12857	100.0
Брутен общ доход	4788	96.7	6325	96.0	10499	96.8	12488	97.1
Работна заплата	2726	55.0	3731	56.6	5941	54.8	7071	55.0
Извън работната заплата	158	3.2	56	0.9	101	0.9	171	1.3
От самостоятелна заетост	358	7.2	421	6.4	621	5.7	923	7.2
От собственост	27	0.5	43	0.7	35	0.3	35	0.3
Пенсии	1286	26.0	1801	27.3	3451	31.8	3863	30.0
Обезщетения за безработни	20	0.4	18	0.3	28	0.3	41	0.3
Семейни добавки за деца	46	0.9	82	1.2	100	0.9	111	0.9
Други обезщетения и помощи	105	2.1	94	1.4	94	0.9	129	1.0
Регулярни трансфери от други домакинства	60	1.2	80	1.2	128	1.2	144	1.1
Приходи от продажби	30	0.6	27	0.4	49	0.5	80	0.6
Други приходи	135	2.7	239	3.6	299	2.8	290	2.3
Изтеглени спестявания	147	x	238	x	423	x	437	x
Заеми и кредити	47	x	83	x	56	x	125	x

Реалните доходи¹ на домакинствата нарастват с 15.7% през 2024 г. в сравнение с 2023 г., а индексът на реалните доходи през 2024 г. спрямо 2015 г. е 178.1%.

Таблица 2. Индекси на реалните доходи на лице от домакинство

Години	Години, приети за база									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
2015	100.0									
2016	105.2	100.0								
2017	111.4	105.9	100.0							
2018	116.6	110.9	104.7	100.0						
2019	124.0	117.9	111.3	106.3	100.0					
2020	129.6	123.2	116.3	111.1	104.4	100.0				
2021	138.0	131.2	123.9	118.3	111.3	106.5	100.0			
2022	139.9	133.0	125.6	120.0	112.8	108.0	101.4	100.0		
2023	153.9	146.3	138.1	131.9	124.1	118.8	111.5	110.0	100.0	
2024	178.1	169.4	159.9	152.7	143.6	137.5	129.0	127.3	115.7	100.0

¹ Реалните доходи се изчисляват, като номиналните доходи се дефлират със средногодишните индекси на потребителските цени.

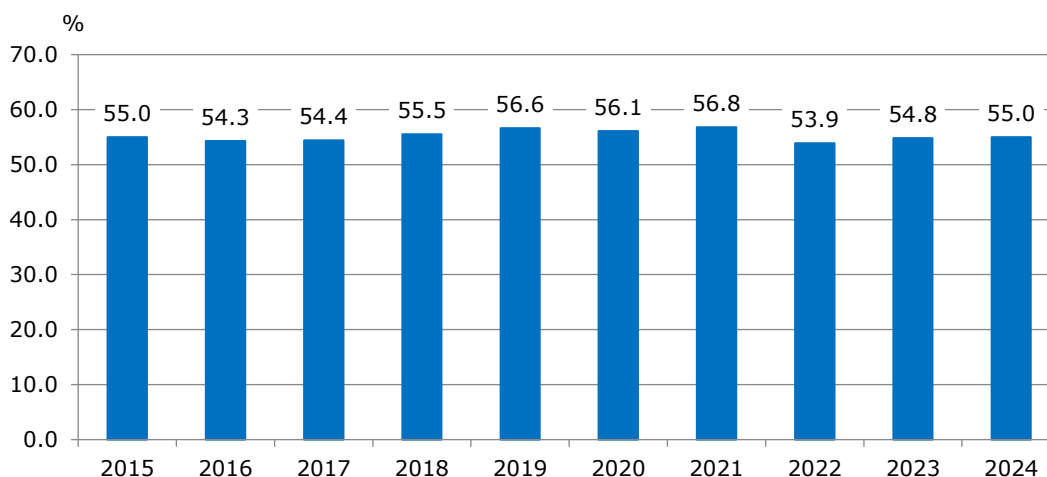
ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

През периода 2015 - 2024 г. са регистрирани следните по-важни изменения по отношение на източниците на общия доход *средно на лице от домакинство*:

- Доходът от работна заплата през 2024 г. е 7 071 лв. и се увеличава с 19.0% спрямо 2023 г., а нарастването му в сравнение с 2015 г. е 2.6 пъти;
- Доходите от пенсии за последната година са 3 863 лева. Те нарастват с 11.9% спрямо 2023 г. и 3 пъти в сравнение с 2015 година;
- Доходите от самостоятелна заетост през 2024 г. са 923 лева. Спрямо 2023 г. нарастват с 48.6% и 2.6 пъти в сравнение с 2015 година;
- Доходът от трудова дейност извън работната заплата за последната година е 171 лв. и се увеличава спрямо 2023 г. с 69.3%, а в сравнение с 2015 г. нараства с 8.2%;
- Доходите от другите социални трансфери (обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) през 2024 г. са 281 лева. Те се увеличават с 26.6% спрямо 2023 г. и с 64.3% спрямо 2015 година.

В структурата на общия доход с най-висок относителен дял е работната заплата. През 2024 г. той е 55.0%, което е с 0.2 процентни пункта повече в сравнение с 2023 г. и без изменение спрямо 2015 година (виж фиг. 1).

Фиг. 1. Относителен дял на дохода от работна заплата в общия доход на домакинствата

Доходите от всички социални трансфери (пенсии, обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) формират 32.2% от общия доход на домакинствата през 2024 година.

От получените социални трансфери с най-висок относителен дял в общия доход на домакинствата са доходите от пенсии - 30.0%, което е с 1.8 процентни пункта по-малко в сравнение с 2023 г. и с 4.0 процентни пункта повече в сравнение с 2015 година (виж фиг. 2).

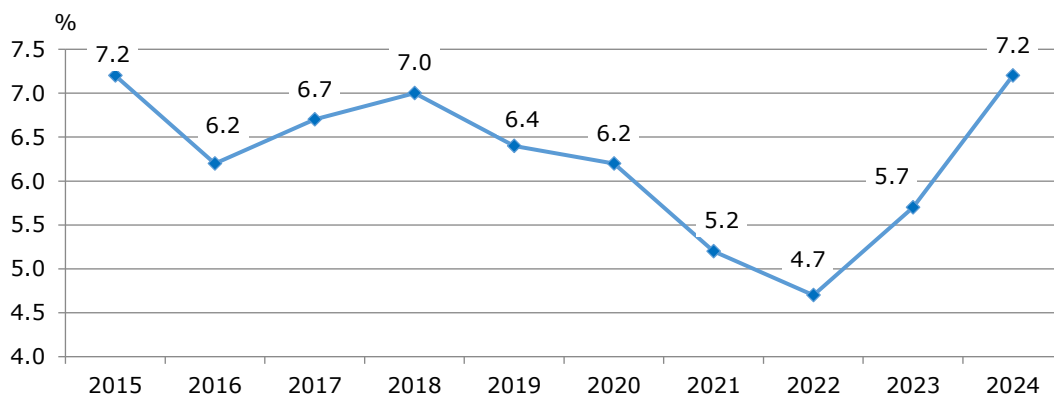
ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Фиг. 2. Относителен дял на дохода от пенсии и други социални трансфери в общия доход на домакинствата

През 2024 г. относителният дял на доходите на домакинствата от самостоятелна заетост в общия доход на домакинствата е 7.2%, увеличава се с 1.5 процентни пункта в сравнение с 2023 г. и достига нивото си от 2015 година (виж фиг. 3).

Фиг. 3. Относителен дял на дохода от самостоятелна заетост в общия доход на домакинствата

Относителният дял на дохода от трудова дейност извън работната заплата е 1.3% и се увеличава спрямо 2023 г. с 0.4 процентни пункта, а спрямо 2015 г. намалява с 1.9 процентни пункта.

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА

ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Разходи на домакинствата

През 2024 г. българските домакинства са изразходвали 11 712 лв. средно на лице, което е с 16.6% повече в сравнение с 2023 година. За периода 2015 - 2024 г. разходите на домакинствата се увеличават 2.5 пъти.

Таблица 3. Общ разход средно на лице от домакинство

Групи разходи	2015		2019		2023		2024	
	лв.	%	лв.	%	лв.	%	лв.	%
Общ разход	4666	100.0	6214	100.0	10044	100.0	11712	100.0
Потребителски общ разход	3888	83.3	5066	81.5	8216	81.8	9466	80.8
Храна и безалкохолни напитки	1463	31.4	1833	29.5	2987	29.7	3357	28.7
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	204	4.4	261	4.2	390	3.9	452	3.9
Облекло и обувки	165	3.5	202	3.3	348	3.5	435	3.7
Жилища, вода, електроенергия и горива за битови нужди	666	14.3	836	13.5	1211	12.1	1260	10.8
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	173	3.7	231	3.7	474	4.7	570	4.9
Здравеопазване	248	5.3	386	6.2	610	6.1	716	6.1
Транспорт	331	7.1	467	7.5	744	7.4	839	7.2
Съобщения	202	4.3	263	4.2	415	4.1	480	4.1
Свободно време, културен отдих и образование	227	4.9	322	5.2	558	5.6	780	6.7
Разнообразни стоки и услуги	209	4.5	264	4.2	479	4.8	577	4.9
Данъци	231	5.0	348	5.6	554	5.5	680	5.8
Социални осигуровки	297	6.4	472	7.6	801	8.0	960	8.2
Регулярни трансфери към други домакинства	57	1.2	64	1.0	89	0.9	113	1.0
Други разходи	193	4.1	263	4.2	385	3.8	494	4.2
Влог	131	x	383	x	697	x	956	x
Изплатен дълг и даден заем	168	x	137	x	202	x	260	x

Относителният дял на потребителския разход от общите разходи на домакинствата намалява от 83.3% през 2015 г. на 80.8% през 2024 година.

През периода 2015 - 2024 г. се наблюдават следните промени по отношение на някои видове разходи *средно на лице от домакинство*:

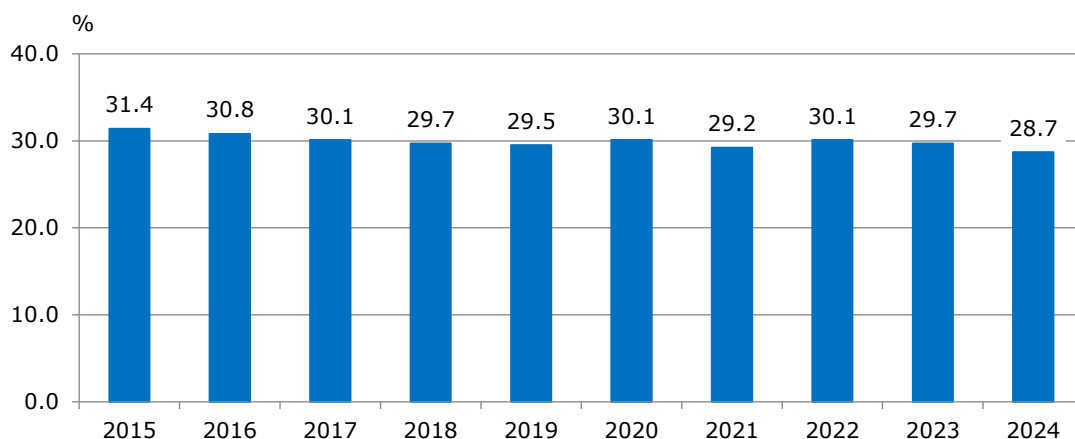
- Изразходваните средства за храна и безалкохолни напитки са 3 357 лв. през 2024 г., или с 12.4% повече спрямо 2023 г. и 2.3 пъти повече в сравнение с 2015 година;
- Разходите за облекло и обувки през 2024 г. са 435 лева. В сравнение с предходната година те нарастват с 25.0%, а спрямо 2015 г. - 2.6 пъти;
- Разходите, свързани с жилището (вода, електроенергия, горива, жилищно обзавеждане и поддържане на дома), за последната година са 1 830 лева. В сравнение с 2023 г. нарастват с 8.6%, а спрямо 2015 г. се увеличават 2.2 пъти;
- За здравеопазване през 2024 г. са изразходвани 716 лв. - със 17.4% повече от 2023 г. и 2.9 пъти повече спрямо 2015 година;

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

- За транспорт и съобщения през 2024 г. са похарчени 1 319 лв., което е с 13.8% повече от 2023 г. и 2.5 пъти повече спрямо 2015 година;
- Разходите за свободно време, културен отдых и образование през 2024 г. са 780 лева. В сравнение с 2023 г. те се увеличават с 39.8%, а спрямо 2015 г. - 3.4 пъти;
- През последната година разходите за данъци и социални осигуровки са в размер на 1 640 лв. и се увеличават с 21.0% в сравнение с 2023 г., а спрямо 2015 г. нарастват 3.1 пъти.

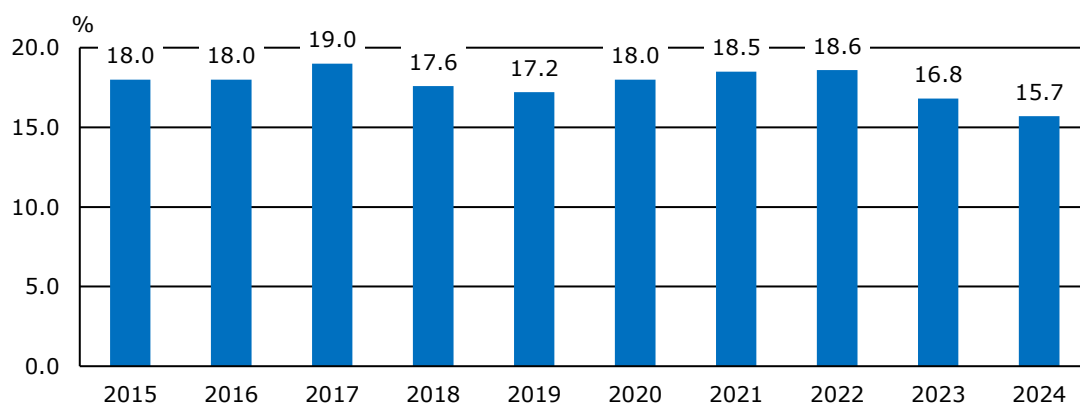
През 2024 г. относителният дял на разходите за храна и безалкохолни напитки от общия разход е 28.7%, което е с 1.0 процентни пункта по-малко в сравнение с 2023 г. и с 2.7 процентни пункта по-малко спрямо 2015 година (виж фиг. 4).

Фиг. 4. Относителен дял на разхода за храна и безалкохолни напитки в общия разход на домакинствата

Относителният дял на разходите, свързани с жилището, през 2024 г. е 15.7% от общия разход и намалява спрямо 2023 г. с 1.1 процентни пункта, а спрямо 2015 г. намалява с 2.3 процентни пункта (виж фиг. 5).

Фиг. 5. Относителен дял на разхода за жилището в общия разход на домакинствата

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Делът на разходите за данъци и социални осигуровки е 14.0% от общия разход през 2024 г., което е с 0.5 процентни пункта повече в сравнение с 2023 г. и с 2.6 процентни пункта повече спрямо 2015 година.

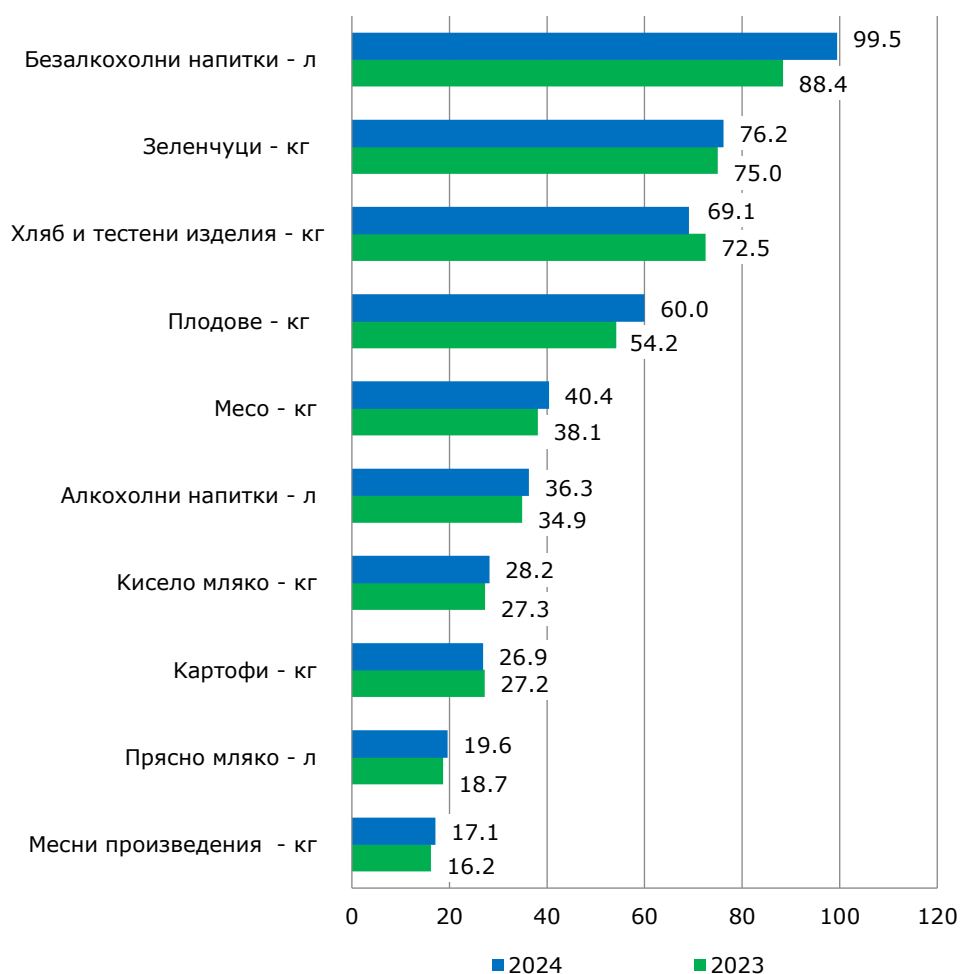
Относителният дял на разходите за здравеопазване е 6.1%, без промяна в сравнение с 2023 г. и с 0.8 процентни пункта повече в сравнение с 2015 година.

През периода 2015 - 2024 г. делът на разходите за транспорт и съобщения в общия разход е в рамките на 11 - 12%.

Потребление на домакинствата

През 2024 г. настъпват промени при потреблението на основни хранителни продукти *средно на лице от домакинство* в сравнение с 2023 година. Намалява потреблението на хляб и тестени изделия - с 3.4 кг, и това на картофи - с 0.3 килограма. Най-голямо увеличение има в консумацията на безалкохолни напитки - с 11.1 литра, на плодове - с 5.8 кг, и на месо - с 2.3 килограма.

**Фиг. 6. Потребление на основни хранителни продукти
средно на лице от домакинство**

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от 3 060 домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно** и **годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от: работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярните или еднократните трансфери от други домакинства и продажбите на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потребителският разход включва разходите на домакинствата за стоки и услуги съгласно международната Класификация на индивидуалното потребление по цели (COICOP).

Потреблението средно на лице от домакинство представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Подробна информация за Наблюдението на домакинските бюджети и резултатите от него са публикувани на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>) в рубрика „Доходи, разходи и потребление на домакинствата“ и в Информационна система ИНФОСТАТ.